

CIJENA lista: U pretplati za čitavu god. K 38.—, za polugodište K 18.—, tromjesečno K 9.—, mjesečno K 3.80, u malo-prodaji 12 f. pojedini broj. UGLASI primaju se u upravi lista trg Cusiova 1.

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

Godina III.

U Puli, srijeda 12. prosinca 1917.

Broj 873.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ.

: Beč, 11. (D. u.) Službeno se javlja:

Istočno bojište:

Mirovna stanika.

Talijansko bojište:

U području je ušća Piave pokušao neprijatelj bez uspjeha, da natrag osvoji prekojučer izgubljene jarke.

Dogodjaji na moru.

U noći od 9. na 10. prosinca bio Nj. Vel. brod „Wien“ potopljen uslijed navale neprijateljske torpiraljke. Gotovo čitava je momčad bila spašena. (Linjski brod „Wien“ pripadao je najstarijem razredu našeg bojnog brodovlja. (Ovi su brodovi preko 20 godina stari, imaju sadržinu od 5600 tona, oboružani su sa četiri 24/40 topa, šest 15/40 topova itd., a brzina im je do 17 milja. O. ur.)

Poglavica generalnog stožera.

NJEMACKI RATNI IZVJEŠTAJ.

: Berlin, 11. prosinca. (D. u.) Iz vojnog se glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: U Flandriji i od Scarpe do Somme razvili su se popodne počeli živahniji topnički bojevi.

Bojna skupina njem. prijestolonasljednika: Topovska je djelatnost bila na čitavoj fronti živahna. U presenetljivim su suncima dopremile nasrtajne čete sleverolstočno od Crionne 22 Francuza iz neprijateljskih jaraka. I u drugim su odsječcima bili u izvidničkim bojevima dopremljeni zarobljenici. Jače je sudjelovanje ljetalačkih skupina, ponajviše na francuskoj fronti, dovelo do žestokih zračnih bojeva. Naši su protivnici izgubili 11 ljetala i 1 pripeti zrakoplov.

Istočno bojište

Ništa nova.

Macedonsko bojište:

Nikakove veće bojne djelatnosti.

Talijansko bojište.

S obiju strana Brente i uzduž donje Piave od vremena do vremena pojačana topnička djelatnost.

Prvi majstor glavnog sjela Ludendorff.

* **Rat na moru.** Wolffov ured javlja: Jedna je od naših podmornica potopila u Atlantskom oceanu opet 12.000 brutto-reg. tona. Nadalje je bio potopljen oboružani parobrod „Amtacon“ (15.000 tona) na putu iz Bordeauxa i Ameriku. — Isti ured javlja iz Berlina: Godišnja bilancija rata s podmornicama stoji u oštroj protuslovlju sa prvobitnim optimizmom antantinih vlada. Od svjetske je tonaže od ne čitavih 50 milijuna brutto-reg. tona potopljena izdašna jedna četvrtina. Od toga samo kroz deset mjeseci od 1. siječnja do 31. listopada o. g. 8.047.000 brutto-reg. tona. Računamo li vrijednost jedne tone sa 1000 maraka, to izlazi gubitak od 8.047 milijuna maraka kroz kratko ovo vrijeme.

* **Engleska bijela knjiga.** Reuter javlja iz Londona sa danom 10. prosinca: Danas je bila priopćena bijela knjiga, koja sadržava izmjenu spisa između engleske i nizozemske vlade glede pitanja o pripuštanju engleskih brodova, u nizozemske luke.

* **Gublet antanta.** Wolffov ured javlja iz Berlina: Od otklona njemačke mirovne je ponude od 12. prosinca 1916. ovamo izgubila antanta usprkos svoje mnogostruke premoći na broju i materijalu u svemu preko 300.000 zarobljenika i 4000 topova. Od sredine prosinca 1916. do sredine je studenoga 1917. bilo osim toga potopljeno sveukupno 9.196.000 brutto-reg. tona.

* **Austrijski državljani u Americi.** Reuterov ured javlja iz Washingtona: Navještenje rata Austro-Ugarskoj dalo je povoda da se sastavi nov popis neprijateljskih podanika, koji obuhvaća milijun osoba. Mnogi od ovih, koji su već dugo bili osumnjičeni, da rade na štetu ratnim planovima vlade, bili su internirani, kad nijesu mogli da podadu oblastima dokaz o svojim mirovnim mislima. Austrijski su i Ugri podvrženi istim ograničenjima glede prebivanja kao i Nijemci.

Iz Rusije.

Proglas nezavisnosti pojedinih gubernija — Ukrajina za mir. — Vijesti o ruskom bankrotu — Izmišljena — Uspjeh izbora u konstituantu. — Svoicarsko savezničko vijeće o položaju u Rusiji.

Kopenhagen, 10. (D. u.) Kako javlja „Pravda“, zaključilo je beškirske područje u gubernijama Orenburg, Ufa, Peru i Samara neovisnost.

: Amsterdam, 10. (D. u.) „Daily Chronicle“ javlja iz Petrograda, sa danom 8. prosinca: Ukrajinska se je rada izjavila sa 9 proti 8 glasova za bezodvlačno primirje.

Bern, 9. (D. u.) Ukrajinski dopisni ured javlja iz Kljeva dne 7. prosinca: Ukrajinska je rada naložila središnjem tajništvu na rumunjskoj, kao i na jugozapadnoj fronti, da izašlje zastupnike, koji će povesti rasprave o primirju. Istovremeno poziva vladu, da koli alijircima toll i neprijateljskim zemljama podastre predlog glede poveljenja mirovnih pregovora, te da i neutralne vlasti o tom obavijesti. Mirovni će program rade ovisiti o tonu, da strane države priznaju unutar ruskog federativnog saveza ustanovljenu ukrajinsku republiku.

Petrograd, 9. (D. u.) Petrogradsku brzojavna agentura javlja: Nije uslijedilo nikakovo proglašenje ništenosti inozemnih zajmova po vladinom dekretu. Radl se lih o nekom članku glasila boljševika „Pravda“.

Petrograd, 7. (Havas.) Zakasnjela vijest od 5. t. mj. Prema prvim vijestima bio je uspjeh izbora u konstituantu sljedeći: maksimaliste 2.700.000 glasova, kadeti 2.223.000 glasova, revolucionarni socijalisti 2.222.000 glasova.

Amsterdam, 10. (D. u.) „Central News“ javlja iz Petrograda: Boljševička je vlada digla proglašenju svaki osobni zemljišni posjed te je proglasila zemljište narodnim vlasništvom.

Stockholm, 10. (D. u.) Poznati ovdjašnji boljševički pisac Orlovski imenovan bi ruskim poslanikom u Stockholmu.

Amsterdam, 10. (D. u.) Reuterov ured javlja iz Petrograda od 9. t. m.: Središnji odbor većine socijalističkih stranaka i vodeći odbor seljačkih odaslanika objavljuju manifest, koji je upravljen na sve građane. Taj proglas ističe potrebu bezodvlačnog sveopćeg mira te osudjuje sva nastojanja boljševika, koja idu za posebnim primirjem.

: Bern, 11. (D. u.) U narodnom je vijeću zatražio socijalista Graber (Neuenburg) od savezničkog vijeća razjašnjenje o njegovom držanju naprama Leninovoj vladi i pozvao savezničko vijeće, da prihvati u ruke mirovne rasprave. Savezni je vijećnik izrazio svoje sažaljenje, što na žalost nije u stanju, da u ime savezničkog vijeća poda ma bilo kakove izjave. Obzirom na pravo stanje izjavio je poglavica političkog okružja ovo: Kerenski je imenovao poslanika za Švicarsku, kojemu je savezničko vijeće podijelilo zatraženu priznanicu. Ovaj poslanik dosad još nije stigao u Švicarsku. Medjutim je bio Kerenski pao i Lenin je dospio na kormilo. Stigne li po Kerenskom imenovani poslanik naknadno u Bern, smatrat će ga naravski privatnikom. Službeni je čin Leninove vlade bio uručenje mirovnih predloga našem poslaniku u Petrogradu. Graber želi izjavu savezničkog vijeća o njegovoj spremnosti glede posredovanja za mir. Kolikogod mi danas i želimo mir, valja ipak ustanoviti, ne bi li takav korak mogao naškoditi ugledu Švicarske.

: Kopenhagen, 11. (D. u.) List „Berlingske Tidende“ saznaje preko Stockholma iz Petrograda, da je Kaledin dao u Novo-Cerkeskom uapsiti radničko i vojničko vijeće. Vlada je zaključila, da izašlje čete proti njemu.

* **Najnovije izjave Clemenceau-a.** Clemenceau je izjavio dopisniku lista „Daily Express“, e će rezultati konferencija pokazati, da je rad urodio plodovima. Clemenceau je mnijenja, da je lord Lansdowne počinio pogriješku. Da je bilo moguće riješiti narodnosna pitanja međunarodnim sporazumkom, ne bi bilo došlo do rata. Bilo bi zlo, kad se ne bi išlo za popravkom pogriješaka pod izlikom, da su nagodbe nemoguće. Nije teško, ovaj rat časno dokrajčiti. „Ono što ja hoću, jest jamstvo za mir“.

Pad Jerusolima.

Amsterdam, 10. (D. u.) „Central News“ javlja, e je Bonar Law u donjoj kući priopćio, da se je Jerusolim predao.

Carigrad, 10. (D. u.) Glavni stan pripoćuje: Sinajska fronta. Kod javljenih je obavljenih bojeva zapadno od Jerusolima pošio protivniku za rukom, da svoju navalu približi gradu. Nato smo premjestili naše čete sa zapada i juga na istočnu stranu grada.

Pregovaranja o primirju na istoku.

Berlin, 10. (D. u.) Wolffov ured doznaje sljedeće o toku pregovaranja o primirju na istoku: U početku pregovaranja sa ruskim odaslanicima, koji su došli u glavni stan vrhovnog zapovjednika na istoku, iskazalo se je kod izmjene punomoći, da su odaslanici i jedne i druge stranke ovlašteni samo nato, da pregovaraju o primirju, ne ali o miru. Rusko je odaslanstvo predložilo, da se sklopi sveopće primirje, za sve vojske i za sve fronte. Na to se sa naše strane nije moglo pristati, jer saveznici Rusije nijesu bili niti zastupani, niti su ruskim odaslanicama dali punomoć, da govore u njihovom imenu. Pogodismo se, da se ograničimo na to, da pregovaramo samo o sklopljenju primirja medju savezničkim vojskama i ruskom vojskom. Sa ruske se je strane kod toga izričito istaknulo, da primirje, koje se ima sklopiti, ima za cilj neposredni početak mirovnih pregovaranja i to pregovaranja o sveopćem miru medju svim ratujućim državama. To su punomoćnici saveznika uzeli zadovoljstvom na znanje. Da se odmah započne raspravljati o mirovnom pitanju, bilo je već radi toga nemoguće, jer obje strane punomoći nijesu u to dostajale. Drugi dan zasjedanja saopćise ruski odaslanici svoje predloge za primirje. Ovi su uvjeti bili obzirom na njihov vojnički položaj djelomično začudno pretjerani. Rusi su primjerice zahtijevali, da se isprazne otoci u Rigajskom zaljevu, a da nijesu ponudili, da na bilo kojem mjestu fronte povuku svoje čete. Nadalje su nam htjeli nametnuti, da za čitavo vrijeme primirja, koje su oni predvidjeli na 6 mjeseci, ostavimo naše čete u strijeljačkim jarcima istočne fronte. Nijesu htjeli niti da dozvole, da se čete povuku u taborišta za počivanje. Na takve uvjete nijesmo dakako mogli pristati. Kod raspravljanja o pojedinim točkama pokazalo se je ali kasnije, da se u svim pitanjima, osim jednoga, može lako doći do ujedinenja. Jedina točka, koja se nikako nije mogla riješiti, bijaše pitanje otoka u Rigajskom zaljevu, o kojih ispražnjenju nemože naravno biti ni govora. Kako se je u stvari samoj moglo lako doći do ujedinenja, pokazalo se je u trenutku, kada su ruski odaslanici izjavili, da moraju daljnje upute primiti iz Petrograda, jer smo se na to u kratko vrijeme i bez ozbiljnih poteškoća ujediniili pogledom na uvjete desetdnevnog mira oružja, koje je sada nastupilo. U tom utanačenju na kratko doba možemo vidjeti dobar znak za budućnost.

Petrograd, 9. „Hava“. (Zakasnjelo od 5. t. mj.) Izvještaj iz maksimalističkog vrela o prvim pregovorima o primirju veli, da su ruski delegati ponajprije protumačili mirove ciljeve Rusije, na temelju kojih je bilo predloženo primirje. Njemački da su delegati odgovorili, da mogu pregovarati samo o primirju; pošto alijirci ne sudjeluju kod raspravljanja, da ne mogu ništa nadodati Czerninovima i Kühlmannovim izjavama. Nacrt primirja od Baltičkog mora do Crnoga mora bit će podasrt ruskom vojničkom vijeću. Pregovaranja će započeti sutra u jutro. Neprijateljski su delegati tobože predložili primirje od 14 dana, koje da su pripravnici poduzili i na četiri sedmice i koje da muže biti produženo, ako se ga prije ne otkáže. Pred početkom oficijelnog primirja ima se konačno ustanoviti, da se neprijateljstva obustavljaju.

Petrograd, 7. „Havas“. Iz izvještaja o pregovaranjima o primirju proizlazi, da su se već u početku pokazale stanovitve poteškoće. Njemačko da se je odaslanstvo, ispričavajući se da nema potpune punomoći, ustručavalo, da raspravlja o miru, jer da su zato nadležni političari. Rusko da je odaslanstvo zahtijevalo kao prvi uvjet zabranu prevažanja četa te ispražnjenja

otoka Moensund (?). Njemačko da je odaslanstvo mijenja, da su ovi uvjeti neprihvatljivi, i da bi mogli biti prihvaćeni samo od pobijedjene države. Izvještaj veli, da su njemački odgovori izbjegavajući.

NEPRIJATELJSKI IZVJEŠTAJI.

Italijanski:

10. prosinca. Jučer je jutro pošlo protivniku za rukom, da istočno od Capo Sile uslijed ne- načane djelatnosti u masama dopre do nekoliko motričakih jaraka na lijevoj obali Plave i osvojih ih iz žestokog okršaja kod Agenzia Zuiliani. U prvim nam je isatovima prošle noći pošlo protivnavalom za rukom, da položaj potpuno osvo- jimo prisilimo posatku u bijeg i zarobimo od nje 35 momaka. Mnogobrojna su, brzo dovedena pojačanja neprijatelja bila žestoko napadnuta i uz teške gubitke natjerana u bijeg. Kad sjajne se je ove akcije osobito odlikovao 3. bataljun 226. pukovnije (brigada Arecea). Na čitavoj ostaloj fronti običajna topnička djelatnost. Neprijateljska je vatra bila jača južno od Aslaga na sedlu Beretta i u okolici Monte Tomba. Naše su bate-rije uzimale ovdje ondje pod vatru neprijatelja, a isto tako i čete na putu. Jedna je od baterija pucala na most, sačinjen po neprijatelju između Vianella i Sacca, i pogodila ga punim hicem upravo u času, kad su se na njem nalazile čete i kola. Francuski je jedan ljetuč oborio neprija- teljsko ljetalo.

Francuski:

10. prosinca, popodne: Topnički boj, pri- vremeno živahan na desnom brijegu Moze, u okolici Chambrette kao što i u Alzaciji. Izjalovio se je neprijateljski napadaj na našu malu po- stojanku južno od Corbenya.

10. prosinca, na večer: Tijekom dana velika djelatnost obiju topništva između Alsne i Oise, u Champagne, u okolici Massigesa, na desnom brijegu Moze i u gornjoj Alzaciji. Na fronti šume Chaume izjaloviše se njemački napadaji na naše jake kod Catonne. Zarobili smo nekoliko mo- maka. Na ostaloj fronti isprekidana topnička paljba.

Engleski:

9. prosinca. Na fronti je kod Cambrala došlo tečajem dana zapadno od Graincourta do sukoba između naših prednjih straža i malenih neprija- teljskih odjela. Neprijateljsko je topništvo djelo- valo na više točaka. Po neprijatelju južno od Lensa poduzeti bje pokušaj navale uspješno su- zbijen. Dopremili smo nekoliko zarobljenika. Ne- prijateljsko je topništvo povećalo svoju djelatnost u odsječku Messines.

Bojevi u zraku. Jučer je sprečavala kiša dje- latnost zračnih ljetučica do popodneva, kadno bje učinjeno nekoliko topničkog izvidničkog posla. Naša su ljetala bacala bombe na neprijateljske stanove.

* **Revolucija u Portugalu.** Revolucionarni odbor sačinjavaju: Sidonio, Paes i Machado-Dos Santosa očekuju svaki trenutak u Lizabonu. Glasa se, da će povodom proglašenja nove vlade biti dekretom obznanjeno skinuće pred- sjednika i raspust parlamenta. Rodrigo će Bette- curt postati ministrom-predsjednikom i predbjež- nim predsjednikom republike.

Agencija Havas javlja iz Lizabona da se je predsjednik republike posavjetovao s predsjed- nikom o tvorbi koalicionog kabineta prema ovoj osnovi: Podržanje internacionalnih obveza i sudjelovanje u ratu; potlačenje revolucionarnog pokreta tvorbom ustavnog ministarstva, koje će uspostaviti mir i red; uvođenje naredbe, prema kojoj se može raspustiti parlament i bezod- vlačno provedenje ustavne reforme. Predsjednik je Camach sazvao skupštinu. Reč bi, da će re- volucionarni odbor odrediti, da se raspusti parlament. Poslovne su prostorije lista „Mundo“ postale žrtvom revolucije. Svjetina je u nje nasr- nula, porazbijala strojeve i zapalila prostorije uredništva.

* **Bugarski ratni izvještaj dne 10. prosinca.** Glavni božer pripočuje: Macedonska fronta: U gornjoj smo dolini Skumbija protjerali neprija- teljski izvidnički odio. Zapadno od Monastira i na uzvisinama u zavoju je Cerne postala topnička vatra od vremena do vremena jačom. Na istočnoj obali Vardara više vremena topničkih istovica. Sjeverno od Tahinskog smo jezera raspršili mje- šoviti neprijateljski odio. Živahna djelatnost zračnih ljetučica iznad Monastirske ravnice i u dolini Strume.

* **Proti socijalistima u Italiji.** Stranačke su prostorije milanskih socijalista bile po oblasti pretražene te stranački tajnik uapšen.

* **Bolest ministra vanjskih posala.** O stanju ministra vanjskih posala grofa Czernina izdan je slijedeći buletin: Grof Czernin boluje od ulce- roznog katara u crijevima sa povišenom tempera- turom te mora nekoliko dana ostanu u krevetu.

* **Iz Udruženih država.** U svom godišnjem izvještaju traži pomorski tajnik Daniels za na- rednu godinu jedan milijun dolara, ali obrazlaže, e će bit od potrebe, da se tečajem zasjedanja kongresa zatraži još i daljnje svote. Pobudno se djelovanje na mornaricu dokazuje ovim brojevima, koji pokazuju porast od jedne godine ovamo: Kod bojnih sila, časnika i momčadi od 19.500 na 322.000, pričuvnih časnika i momčadi od nekoliko stotina na 41.000, kod državnih izda- taka od 8 na 60 milijuna dolara, kod naručenih brodova od 300 na preko 1000. Državni tajnik navadja nadalje, da će američanska uporišta, koja leže u inozemstvu, stupiti slijedeće godine na snagu.

Političke vijesti.

Iz govora narodnog zastupnika prof. V. Spinčića.

3. prosinca izrekao je prof. V. Spinčić, naš zastupnik iz Istre u zastupničkoj kući govor, koji smo već priopćili prije nekoliko dana. Svoj je govor započeo prof. Spinčić slijedećim hrvatskim uvodom: Visoka kućo! Preko tri godine bjesni rat, kakovu nemaju para u povjesti svih vjekova i svih naroda. Članovi ove kuće i predstavnici naroda našega i drugih slavenskih naroda bijahu dugo odsudjeni na šutnju. U to bijaše i njih pod oružjem, u ognju, u ratu, u vojničkoj službi. Bijahu dionici ili bar svjedoci svih onih grozota, koje su se skoro po cijeloj Europi počinjale i još se počinjaju. Stanovita kultura dovela je do toga, da se je posvema smetnulo s vida kršćansku ljubav do bližnjega, načela bratstva, jednakosti i slobode, i da je zavladala gruba sila. I u svrhu uništenja protivnika nečaca se ničesa. Izmisliše se je već prije i izmišljaju tečajem rata svakim danom nova sredstva i nove načine, kako da se uništije i ljude i njihova obitavališta. (Tako je!) Kugle, granate, bombe, mine, torpedi, zadušljive i olrovne stvari razaraju, što njim pod domašaj dolazi. Polja, vinogradi, livade, šume pretvorene su u pustare. Gradovi i sela izravnana su zemljom. Uništeni su hramovi božji, sto i stogodišnji ureši i dike odnosnih gradova i naroda. Razorene su i gospodske palače i građanske kuće i zeljačke i radničke kućice. Potopljeno je na tisuće ladja a s njima milijuni i milijuni tona raznih predmeta među njima i hrane. Pall su milijuni i milijuni ljudskih života sve najljepše i najmuževnije dobe. Toliko ih je i ranjenih, na sve načine osakaćenih, te će se ih još najmanje po vijeka vidjeti kao dokaze i ostatke barbarstva ovo zadnjih triju godina. (Tako je!) Smrkava se čovjeku, kad na sve to samo pomisli. I kad se još vidi, kako su milijuni i milijuni posve nedužnih ljudskih stvo- rova nastradali, kako milijuni majki i otaca oplakuju svoje sinove, udove svoje muževe, sirote svoje otce, kako milijuni i milijuni ljudi trpe, gladuju, od glada umiru i inače pogibaju, onda nije čudo, da se sa svih strana pita, kad će se svršiti rat sa svim svojim posljedicama, kad će se sklopiti mir. Nije čudo, da je općenit vapaj za mirom i da najplemenitiji muževi u najvišim položajima razmišljaju dan i noć, kako da do njega dodje.

Maksim Gorki proti Leninu.

U svom listu „Novaja Žizn“ od 20. stude- noga posvećuje Maksim Gorki „slijepim fanati- čarima i nesavjesnim pustolovima“ članak, pun gnjeva i bijesa. „Radnički razred“ — piše Gorki — „mora shvatiti, da Lenin pravi na njihovoj krvi samo pokus i nastoji, da revolucionarno raspoloženje proletarijata do skrajnosti napne, kako bi vidio, što će iz toga izaći“. Radnički narod mora shvatiti, da Lenin nije nikakav sve- mogući čarobnjak, nego hladnokrvan vjetrogonja, koji se ne stara niti za čast niti za krv proletar- raca. Pustolovi i bjesomučnici natovaraju radni- cima na vrat besmislene i krvave zločine. Leni- nova vlada baca sve one, koji drukčije misle, u tamnicu, upravo tako, kako je to činila Roma- novljeva vlada. Lenin i Trocki su podlegli raz- zornom otrovu vlasti; odatle se tumači kukavno njihovo ponašanje naprama slobodi riječi i lič- nosti. — U drugom se jednom članku spome- nutog lista veli: „Bez sumnje nema nikoga, ko- jemu ne bi bilo jasno, da se diktatura Lenina opire na bajunete po njima prevarenih vojnika i oboružanih radnika, kojima su ovi hazardni igrači izdali bili neiskupive mjenice na bajnovita bogatstva, koja u istinu uopće i ne postoje“.

Ukrajinska republika.

Ruski listovi pripočuju zanimive potankosti o proglašenju ukrajinske republike po kijevskom središnjem vijeću. Nepsosredne prije koj dogo- djaja, koji je uslijedio dne 21. studenoga, po- zvao je u Kijevu obdržavani ukrajinski vojnički kongres središnju radu, da proglasi demokratsku republiku i odredbe o federativnim načelima, kojih se valja držati naprama preputim državama ruske savezničke republike, drugimi posebnom ukrajinskoj ustavotvornoj skupštini. Središnje je vijeće poslušalo poziv i priopćilo „univerzal“ o samostalnoj ukrajinskoj republici. U „malenom vijeću“ prihvaćen bje isti sa 42 proti 4 glasa. „Univerzal“ odredjuje predbježno granice Ukra- jine, koje obuhvaćaju područja Kijev, Harkov, Podolsku, Volhiniju, Černigov, Poltavu, Jekata- rinoslav, Herson, dio gubernije Taurijske (bez Krima), kao i dijelove gubernije Voronež i Holm. „Univerzal“ odredjuje nadalje prelaz svih samo- stanskih, crkvenih i privatnih dobara u narodno- vlasništvo, uvadja osamsatni rad, ukida smrtnu kaznu, obećaje odlučne mjere za što skorije utanačenje mira, naviješta slobodu govora, štampe, sakupljanja, vjere, osobnu nepovrjedivost, kao i slobodu jezika i narodnosnog razvoja. Izbori će se u ukrajinsku ustavotvornu skupštinu ob- državati dne 9. siječnja; a ustavotvorna će se skupština sastati u Kijevu dne 22. siječnja. Pro- čitanje je „univerzala“ na Sofijskom trgu u Ki- jevu pozdravila množica od više tisuća glava oduševljenim klicima „Šće ne vmrla Ukrajina!“ Upravu je područja proglašenih dijelova ukra- jinske republike, preuzelo odmah na to generalno tajništvo, koje se je pretvorilo u vladu i upot- punilo ratnim i prometnim ministarstvom. Ova- je vlada proširila svoju djelatnost i na ukrajinske vojne jedinice (uključivo ove na fronti) i poduzela korake, da se „ukrajinizira“ sveukupna crnomorska mornarica.

Konferencija triju kraljeva u Kristijaniji.

„Neue Zürcher Zeitung“ prima od svog skan- dinavskog dopisnika: Tri su godine prošle od zna- mentnog onog prosincačkog dana, kadno su se bili sjeverni vladari sastali u južno-švedskom gradu. Malno na zajedničko vijećanje o mjerama, koje se imadu poduzeti tečajem rata na zaštiti škandi- navije. Konferencija triju kraljeva nije tad imala doduše nikakvih stvarnih posljedica, ali ipak sta- novito neko djelovanje, naprama izvana i naprama unutra na sjeveru: Naprama izvana, u koliko je bilo obim zaraćenim skupinama, a i neutralcima na jasan način predočeno, da tri sjeverna naroda uza sve njihove oprječnosti veže ipak unutrašnja neka pripadnost i zajednica; a prema izvana u prvom redu viteškim pozivom švedskoga kralja, uslijed kojega bje utr put konačnoj zaboravi dogadjaja od godine 1905. Zajednica je ovih triju zemalja kroz dugo ono vrijeme trajanja rata po- stala još očitijom, pošto je politika Udruženih država glade blokade poprimila bila ne samo oblik, koji boli, nego i opseg, koji ugrožava njihov život. Dapače niti sa Norveškom, dosad najvećom na svijetu vlasnicom slobodne tonaže, ne postupa se sad povoljnije. Kako teško se esjeca pritisak, razabire se ponajbolje iz riječi norveškoga stortinga, koji je onomadno bio izjavio, e valja sad birati jedno od ovoga dvoga: ili će zajedno sa sjevernom izgladovati, ili se podvrći pritisku Amerike; za njega da nije teško, odabrati onaj prvi put. Ali i u Norveškoj su se bili po- javili glasovi, koji su opominjali pred „ukaup- ljenacijom Norvške u švedskoj“ i zahtijevali ori- jentaciju prema zapadu, pa ma bilo što bilo. Ovakovo se shvaćanje bez sumnje imade svesti na neprijaznost prema susjednim narodima, negoli na pitanje, imadu li ove tri sjeverne zemlje u ovaj čas dostatno živčnih sredstava, kako bi mogli i uz dalkosežno međusobno pomaganje izdržati. Za švedsku i Dansku bi se to moglo doduše pretpostaviti, ali za Norvešku ne, jer treba velikih količina žita, a ove godine ne može ona nažalost pružiti za zamjenu običajne količine ribe, jer ri- bari nemaju ulja za svoje motorne čamce. No, mnijenje većine u stortingu kao da je međjutim općenito mnogo pesimističnije. Položaj je švedske i Danske potpuno jasan. Pripomoć je već bila međusobno pružana, a daljnja će nastojanja u tom pravcu biti pozdravljena iskrenim zadovoljstvom. Veoma bi bilo poželjno, kad bi tamo nastalo shvaćanje inozemstva o škandinavskoj, da je ona tobože u svojim temeljima razrovan, i da se stoga mora s njom postupati bez osobitih obzira. Pozdravni su govori triju kraljeva bili izvanredno srdačni. Sveukupno škandinavsko novinstvo po- svećuje tomu sastanku najsrdačnije riječi. Što se tiče pitanja, o kojima se je kod sastanka rasprav- ljalo, može se uzeti za izvjesno, e je predmet iz- ačijene mnijenja bio promijenjeni položaj u Rusiji

usljiđe najnovijih događaja. Mnogo toga, što se sad rađja, tiče se Skandinavije. Na zapadu, u Rusiji, anarkija, kao da kani sama sebe progutati, a iz posljednjih se vijesti iz Finske jasno razabire, e nema ni govora o tom, da će Finska ostati ovisnom o ruskoj republici. Veoma je vjerojatno, da će se Estonska i Livonska izlučiti kao suverene države. Ta boljševici, budu li uzmogli zadržati vlast, nemaju ništa proti tomu. Da će ove tri države težiti prema Skandinaviji, jasno je tad samo o sebi, jer u prijateljskom bi im priključku na ovu bilo laglje pospješivati svoj narodni razvoj, negoli pod pokroviteljstvom Njemačke ili Rusije. Time bi se mogla stvoriti nordijska ili istočno-morska federacija, koja bi, sve ako i bio svaki pojedini član njezin naprama izvana samostalan, mogla biti po Europu važan faktor za mir. Ova i druga su slična pitanja doduše veoma škakljiva, te se ne spominje niti u službenom izvješću, koji je bio izdan iza sastanka u Kristijaniji o zadacima i rezultatu rasprava. Ali izvjesni glasovi posve odlučno tvrde, da se je o tim pitanjima raspravljalo. Najvažnija je kod svega toga svakako uspostava prijateljskih osjećaja Švedske i Norveške.

Domace vijesti.

Bijeda u Istri. Kršna li je ta naša Istra! Visoke mrke stijene dižu ponosno svoje vrhunce put nebesa, kao da izazivlju na junački megdan svakog protivnika. Divlje, sure goleti, sam krš, kamen! A ipak ljubi Istranin taj krš, ljubi i tu neplodnu i nezahvalnu zemlju, koja mu više puta ni ono ne propusti da iznikne, što u nju posije. Znoj se i muči, ne pusti tvrdog kamena iz šake, i kao da su čvrste mišice Istranina jače i tvrđe od krša, koji ga splodi. Ljutu je borbu vodilo Istranin na tom kamenitom tlu za svoj opstanak već u mirno doba, i uza sve žuljeve, napore i muke nije mogao da istisne iz te nemilosrdne grude ono, što mu je za život trebalo. A danas? Nevolja je pritisnula sa svih strana, najbolje su nam sile oteli, zemlju razrovali, narod izmrcvarili. A osim toga kao da se i sam pakao urotio proti nama: kroz cijelo ljeto pritisnula suša, posljednja je travka uvenula, žito usahnulo. Zemlja nije dala niti ono, što se posijalo. Ono malo smokava, što bi se u prijašnjih godina u Primorju posušilo, djelomično su uvenule i još nezrele popadale, a djelomično se narod kroz cijelo ljeto njima hranio. Par smokava blo mu jutrotrak, obijed i večera. Ljeto je sretno prošlo! Sretno! Danas veli čovjek, da je sretno sve ono, što nije najgore. Ali nadošla je zima. Lišće popadalo, smokava nestalo, voća nema ni svježeg ni sulog, a zima nemilosrdno prijetli. Kao da se ceri i pospradno smije, koliko li će sve žrtava pobratiti. Sad se čuje odavle, sad odavle kako je netko legao u grob, čim je pojao ono nekoliko kilograma žita, čime mu je zemlja urodila. Od čega mora da taj narod živi? Ta zemlja ne može da jede! Već smo javili, kakove li pogode peku na otocima, gdje je bijeda još strašnija, nestašica još veća! Ali i tu u najbližoj našoj okolini nije ni za mak bolje! Cijela barbanština, labiština gladuje i to kruto gladuje. Nestašica tjera ženske da traže naokolo sve do Pazina, i još dalje prema dolini Mirne, hrane, kruha, brašna, jaja, pa i za najskuplji novac. Ali tko hoće danas da pomogne, kad se svaki svoje sjene plaši. Svaki s pravom gleda, kako dani postaju sve tmurniji, bijeda sve veća i oskudica sve jača. Svaki se sam boji za svoju kožu, i teško i pri najboljoj volji pomagati drugima. A neznanje, nepouzdanje, sebičnost, to sve još povećava bijedu u našem narodu. Dogodili se slučajevi, da seljakinja nije htjela da dade drugoj seljakinji nekoliko jaja pa niti uz cijenu po 2 krune po komadu. Kamo li putujemo i dokle ćemo na taj način stići? Mogućnici, koji iz sve te bijede, iz tog užasa, daleko većeg užasa, negoli može da naš otupjeli razum shvati, ti to ne osjećaju. Troše se milijarde, ratuje se dalje, a narod skapava. Oni, koji su bili za rad, tima ili već kosti gnjiju, ili su osakaćeni, iznemogli i izmrcvareni, ili su kojekuda rastrešeni. Oteli nam sve! I ljude i djecu, samo nam nejake starce i žene ostavili, da ove sada puste na tako nezahvalan način umrijeti od glada. Ustrajati, izdržati! Kruta ironija uz ovoliko bijedu. Pred nekoliko su vremena priopćile češke novine zanimiv slučaj: Jednog lijepog vedrog dana ušao je u dvorište ministra izvanjskih posala teretni automobil krcat krumpirom. Grof je Czernin — kažu češke novine — bio tako dalekovidan, da je neprestano štedio i sakupljao iskaznice za krumpir, dok ih nije imao toliko, da je mogao na te iskaznice kupiti pun teretni automobil krumpira. Iste novine

preporučuju svima, nek štede svojim iskaznicama, te ih drže kod sebe, dok ih ne bude svaki imao toliko, da bude mogao tim iskaznicama da kupi cijeli automobil krumpira, kao što je to učinio naš razumni ministar. A onda kad bude svaki imao toliko krumpira, ne će više biti straha pred gladom. To je sve lijepo, ali nije svaki ministar i ako je svaki čovjek. Mi ćemo si kod nas, ako budemo samo štedili, malo pomoći. Nama mora da pomognu oni, koji su to sakrili, oni, koji su nam oteli sve! I to moraju brzo pomoći! Narod, ljudi umiru od glada! Tamo na bojnim poljanama ginu naši junaci, brane cara i domovinu, a u njihovoj rodjenoj kući umiru od glada njihovi roditelji, stari otac i majka, i malena nevina dječica. Iz zahvalnosti k tim junacima treba pomoći njihovima u domovini! Vi, koji vedrite i oblačite, vi pomozite, vi pokažite svoju zahvalnost junacima — i sjetite se, da smo svi ljudi i samo ljudi.

Milodari za hrvatske škole u Pull. Prigodom „Božićnice“ sakupljeno je po gg. Dinku Barballić, Ivanu Lukić, Josipu Santek i Petru Grbac medju našim pučkim ustašama i momčadi na Nj. V. brodu „Custoza“ te položeno preko naše uprave K 370.92. Darovaše: Dušan Jovančević; po K 10.—: Benjamin Knežević, Šime Matijević, Josip Santek, Gijuro Pientaj, Ivan Sušnik, Valentin Uranić, Ivan Pavlin, Ludovik Tabor, Antun Saver, Julij Vengust, Bendentić, Ivan Lolić, Vinko Marulić; po K 6.—: Petar Grbac, Nikola Škerić; po K 5.—: Dinko Barballić, Dinko Čubrančić, Frane Žic, Mate Strika, Frane Hero, Antun Makovčić, Nevin Otmarić, Matko Majcan, Antun Žitnik, Josip Prašnikar, Pavao Krajaša, Franjo Kresović; po 4.—: Josip Bilker, Rober Milotić, Miho Dapčić, Frane Brjaja, Emil Filipović, Tome Pečarić, N. N., Skrbine; po K 3.—: Milan Rogić, Gravnar, Josip Serić, Dragutin Ivančić, Frane Dolinar, Alojz Srca; po K 2.—: N. N., Mate Simat, Ivan Brotulin, Ivan Bon, Frane Himmelreich, Vjekoslav Lorenčić, Antun Pavko, N. N., Ivan Srek, Rudolf Marčelja, Josip Srdoc, Križnić, Perko, Gustin, Batić, Josip Kaneler, Frane Kaneler, Ernest Bačić, Petar Grčar, Antun Lapajne, Frane Ković, N. N., Petar Koselj, Ivan Strus, Niko Oršić; po K 1.60: Rudolf Kral, Antun Grakalić; po K 1.—: Petar Čubranić, Ivan Hers, Josip Bileta, Vinko Zagabrij, Šimun Radoslović, Ivan Martinolić, Frane Bartelmus, Josip Cegol, Mate Remenarić, Josip Cok, Miho Kopun, Šimun Japirković, Natal Uršić, Franjo Lakatos, Antun Furlan, Antun Bavčar, Adam Pagan, Vicko Pullsellić, Frane Sirola, Frane Komel, Marušić, Josip Erne, Makne, Josip Kamel, Jug, Sedevečić, Semolić, Suligoj, Srebrnić, Antun Basin, Cotić, Josip Sone, Kamel Andrej, Josip Bertonec, Matija Vojska, Josip Jazbnišek, Martin Kačić, Kanduć, Antun Starčić, Alojz Bosiljančić, Ivan Martinolić, Kočijan Satter, Janez Matijašić, Angelbert Skornik, Drag. Ostrežnik, Maks Pirc, Antun Završnik, Ivan Petejan, Paul Sone, Josip Mihelj, Antun Pečar, N. N., Juraj Goić; po 40 para: Koudelka. Živjeli plemeniti darovatelji! Naprijed za hrvatske škole!

Dalje su položeni preko naše uprave, istom prigodom i u istu svrhu, slijedeći doprinosi: Gospodjica Marija Galović učiteljica, polaže K 10.—.

Sakupljeno medju našom momčadi na Nj. V. brodu „Adria“ K 208.— (prije K 20.—, ukupno K 228.—). — Sakupljeno po gosp. Ljudevitu Sušteršiću, medju našim radnicima kod ustanovljenja municije u c. i kr. arsenalu K 107.—. — Sakupljeno po gg. Antunu Rocce, Josipu Stražičiću i Marku Bornačeviću, medju našom momčadi na Nj. V. brodu „Csepel“ i položeno K 90.— (prije K 63.—, ukupno K 135), sa ovim popratnim riječima: Diveći se sjajnom uspjehu kod sabiranja za narodnu prosvjetu, i mi se ponovno odazivljemo sa južnog Jadrana uz poklik: Naprijed za našu budućnost! (Imena plemenitih darovatelja donijet ćemo naknadno.) Ukupno K 415.—; zadnji iskaz K 25.000.—; sveukupno K 25.415.—. Bog živi plemenite sakupljače i darovatelje! Naprijed za naše škole!

Prodaja ribe. U slučaju, da prispje riba prodati će se ona danas. Pravo kupovati ribu imadu danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 4381.

„Hrvatski List“ može se kupiti u našoj podružnici, ulica Franz Ferdinanda 3, naproti „Custozi“ već od 6 sati jutro dalje.

Dnevne vijesti.

Biskup dr. Jeglič protiv Šusteršića. „Slovenski Narod“ donosi: „Knez biskup dr. Jeglič objavljuje u „Domoljubu“ od 6. prosinca uvodnik „Za mir u našoj zemlji“ datiran dne 29. prosinca. U tom članku raspravlja biskup o razdoru u S. Ljudskoj, Stranci i u jugoslavenskoj deklaraciji. Dru. Šusteršiću prigovara da je zbog lične povrijedjenosti rastepao S. Ljudsku Stranku i osnovao novu Seljačku stranku. Biskup veli: „Nove seljačke stranke ne treba. Zato Vas sve muževe, osobito općinske odbornike i načelnike, molim, toplo molim, da novu seljačku stranku mirno i tih otklonite, da se za nju ne obvezete i da ne sudjelujete na eventualnim sastancima po općinama, koje bi priredjivala. O deklaracijskoj politici veli: Najbolji su muži uvjereni, da mira ni pravice ne će biti, dok mi budemo spojeni s Nijemcima, a Hrvati s Madžarima. A budući da u Beču imade odbor, koji preradjuje ustav, svi su jugoslavenski zastupnici zajednički dali izjavu, da mi austrijski Slovenci, Hrvati i Srbi hoćemo biti posve odjeljeni od Nijemaca i Madžara i združeni u skupnoj državi unutar granica Austrije pod žezlom Hapsburgovaca“.

Prosvjed Hrvata i Slovenaca zapadne Istre protiv sarajevske izjave. Presvjellom i Preuzvišenom gospodinu Josipu Stadleru, Sarajevo. U ova važna vremena, duboko nas je presenčila Vaša posebna izjava, kojom ste nas najzapadnije Hrvate i Slovence Istre posve zaboravili. Mi ovdje još živimo puni ufanja u budućnost, a Vi ste nas evo iskajčili od naših realnih pravica. Slažemo se potpuno sa svibanjskom deklaracijom naših zastupnika u Beču. Kaštel, dne 5. prosinca 1917. p. Buje, Istra. Ivan Mandić, župnik u Kaštelu. Era Ignacije Aljinović, gvardijan franj. konv. u Piranu. — P. Ciprijan Napast, den. lekt. teolog. frančiskan slov. prov. — Ivan Sušan, c. kr. sudbeni aukultant u Piranu. — Andrej Nartnik, župnik v Kozlah pri Izoll. — Darinka Segner, ravnateljica hrv. škole u Kaštelu. — Antun Nežić, veleposjednik. — Ambrož Kovačić, predsjednik gospodarske zadruge. — Antun Ribarić, tajnik gospodarske zadruge. Petroša Ivan, posjednik. Josip Iskra, ravnatelj hrv. škole u Grožnjanu. — Kozlović Matej, posjednik u Materadi. o. Brne Kullić, franjev. konvent, u Piranu. Rudolf Arnšek, ravnatelj Ciril-Method. škole u sv. Luciji-Portorose. — Andrej Pavletić, c. kr. željež. čuvar Portorose. — o. Ljudevit Ferri, franj. konvent u Piranu. — o. fra Petar Biskupović, franj. konvent. u Piranu. — Anton Plohl, c. kr. fin. nadp. — Gregor Milović, posjednik. — Pavlič Nikolaj, posjednik. — H. Klimec, učiteljica slov. škole Sv. Lucija-Portorose. — Franjo Orel upravitelj posjeda u Medijanu i pod. Nožedom kod Pirana. — Marija Orel-Komac, učiteljica ljudske škole v Kortah pri Portorosu. — Josip Korenika, posjednik.

Za naše slijepe vojnike. Broj junačkih borioaca, koji su u ovom ratu izgubili vid, množi se. — Uzvišeni blagdan narodjenja Kristova sve se više približuje, a društvo sv. Vida, prem je bez sredstava, ipak želi, da našoj slijepoj sirotinji, našim slijepim junacima i u ovo teško doba pruži bar malen „Božićni“ darak, da im tako podade tračak duševnog svjetla, da im pokaže, da još imade dobrih ljudi, plemenitih srdaca, koja ni na njih ne će da zaborave, ne bi li ih to svjetlo ugrijalo i dovelo opet na stazu mirnog rada, da budu opet korisni članovi ljudskog društva. Molimo s toga Vaše blagorodje, da dobrostivo namijenite darak, bilo u novcu, ještvinama, glazbalima, duhanu i inim stvarima našim slijepim šticećenicima, naročito slijepim vojnicima, na čemu se unaprijed najusrdnije zahvaljujemo. U Zagrebu 4. prosinca 1917. Odličnim štovanjem Ravnateljstvo zavoda za slijepce društva Sv. Vida.

O poreznom uredu u Kanfanaru. Naš kanfanarski nam dopisnik javlja: Naš porezni ured bio je evakuiran takodjer iz Rovinja u Kanfanar, te smo mi Kanfanarci bili ponosni što je mogao i Kanfanar da bude „nešto“. Ali, kako se razumije i to samo po sebi, je li moguće, da kojagod oblast bude u kojem hrvatskom mjestu? Ne pristoji li se možda samo Talijanima i ostalijem gospodskijem narodima, da gospoduju i vladaju, a nama, da im pete ližemo? Medjutim htio sam samo to da javim: „Ratna potpora dijeliti će se svijem Kanfanarcima, u Kanfanaru. Dijeliti će je g. župnik, kako je javio u crkvi. Drugo nema u Kanfanaru ništa nova.“

Prosvjeta.

„Hrvatska Njiva“. Primili smo 40. broj revijalnoga tjednika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: Dr. Ljudevit Prohaska: Posjedovna politika u ratu. — Prof. Ljudevit Dvorniković: Umjetnik i publika. — Juraj Demetrović: Za organizaciju narodnoga rada. — Dr. Ivan Krnić: Jedan naš radnik (Nikola Andrić). — U smotri se osvrće Nikias na dobrotvornu akciju hrv. vlade te na anarhiju u našoj narodnoj prehrani. dr. J. Hadži osvjetljuje spolna poremećenja, prema novijim naučnim rezultatima, Krešimir Benić prikazuje koncert gdje. Maje de Strozzi, Dr. D. P. ocjenjuje Fon-Vizinovu komediju „Nedorasli“ itd. — Listak: P. Arambašin: Bijelac. — Godišnja pretplata „Hrvatske Njive“ iznosi K 30—, pojedini broj 70 fil. Narudžbe prima uprava lista u Zagrebu, Nikolićeva ulica 8.

Izdanja „Matice Hrvatske“. Pod konac rujna otpočela je „Matica Hrvatska“ s raspačavanjem t. z. II. ratnoga kola svojih izdanja, u svemu 5 knjiga. No odziv u hrvatskoj publici nije ni izdaleka takav, kakav bi se i u ova vremena sa pravom mogao očekivati, pogotovo kada uza sve ne razmjerno povišene troškove oko nabave papira, štampanja, otpreme itd. nijesu cijene knjigama za članove povišene. Rat je donio, te je „Matica Hrvatska“ izgubila više od 120 svojih poštivovnih povjerenika, a novi se uza sve molbe nisu odazvali, da preuzmu tu patriotsku dužnost. Uprava se ponovno obraća svima prijateljima hrvatske knjige i prosvjete, da u svomu krugu porade, kako bi se proširilo kolo Matičinih članova i prinosnika i zakladnika. Potpuna godišta 1907. i 1908. kao i knjige t. zv. I. i II. ratno kolo mogu se dobiti uz cijenu od K 7-50 (za članove „Matice Slovenske“ K 5-50) s otpremom i poštarinom. Osim toga imade „Matica Hrvatska“ još velik broj vanrednih izdanja, pa se sve te knjige toplo preporučaju kao osobito zgodan dar našoj omladini o Božiću (Priče iz davnine, Carobni svijet, Kraljević Marko, Posljednji Zrinski i Frankopani itd.) — Novi članovi prinosnici primaju se za I. i II. kolo, dokle god teče zalih knjiga. Zakladnici se mogu prijaviti u svako vrijeme, te imaju pravo na ono kolo knjiga, koje je izašlo u doba, kada su stupili među zakladnike. Pojedine knjige I. i II. kola ne prodaju se zasebe. Popis knjiga šalje se na zahtjev badava.

Vojničke vijesti.

Novina zapovjed lučkog admiralata broj 345 od 11. prosinca 1917.
Posadno nadzorstvo nadpor. Kolarž.
Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Bellona“; Mlijski liječnik dr. Tschada.
Lječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici; Štopski liječnik dr. Kremer.

MALI OGLASNIK.

Kupuje bucc i komate za konje Josip Blazić ul. Givina 1 (prodavaonica žestokih pića).
Zecje kože nemojte više bacati. Iste kupuje HAIN, trg Cuztoza broj 1 (Papirnica Krmpotić).
Nikelni novac daje u zamjenu papirnica Jos. KRMPOTIĆ, trg Cuztoza. br. 1.

„HRVATSKI LIST“ prodaje se:

Vodnjan: Prodaja duhana A. DEBETTO.
Kanfanar: Prodaja duhana TURČINOVIĆ.
Pazin: Papirnica NOVAK i prodaja duhana IVICH.
Poreč: Prodaja novina MARTIN SREBOTH i
Trst: Novinsko opravništvo G. FANO, knjižara i papirnica GORENJEC & Comp.
Buzet: D. SIROTIĆ.
Volosko: M. STIRN.
Lovran: A. BASSAN.
Kastav: Lj. JELUŠIĆ.
Tinjan: DUŠAN DEFAR.
Cerovlje: JELE GRAH.
Sv. Petar u Šumi: JOSIP BANOVAČ.
Višnjani: A. GASPARINI-GRŽINA.

**Sjetite se udovica i siročadi
palih vojnika!**

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

TERJE VIGEN

Igra u 3 čina

Početak: 2-30, 3-40, 4-50, 6 i 7-10 s. pop.

Neprekidne predstave.

Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Ući se može kod svake predstave.

Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.

Knjižara papirnica i knjigovežnica

Ivan Novak Pazin, (Istra)

Preporučuje prigodom božićnih blagdana i novo godine, svoju bogatu zalihu svakovrsnih razglednica.

Dalje preporuča svoju zalihu kolendara, i to: „Dancu, malu i veliku pratku, Kolendar Sroa Isusova, Veliki zabavni kolendar, „Vojnički kolendar“ kao i dnevne, tjedne i džepne kolendare za god. 1918.

Naručbe se opravljaju brzo i točno.

Pečatni vosak

dobiva se kod tvrtke

Jos. Krmpotić, — Pula trg Cuztoza 1.

Hrvati, Hrvaticice!

Sjetite se naše požrtvovne „Družbe
sv. Cirila i Metoda“.

Svaka kruna

jača nadu da ćemo neprijatelja poraziti!

Svaka kruna

gradjevni je kamen za mir!

Svaka kruna

pozivlje naše junake da se prije
povrate sa bojišta!

**S toga neka svak vrši svoju
dužnost i podpiše ratni zajam!**

Cafe Tegetthoff

najveća kavarna u Puli.

Ima na raspolaganje velik broj austro-ugarskih, njemačkih i švicarskih novina, u hrvatskom, českom, njemačkom i talijanskom jeziku.

Veliki salon. - 5 biljara. - Točna poslužba.

Za mnogobrojni posjet preporuča se vlasnik.

Austrijanci!

Sjećajte se svojih pohjedonosnih
armada u Italiji! Ne puštajte ih
na cjedilu!

Potpisujte VII. ratni zajam!

Sjetite se Crvenog križa!

Istarska Posujilnica u Puli

i njezina podružnica u Pazinu.

Pozivom na objavu c. k. ministarstva financija, koja
sadržava prospekt

VII. austrijskog ratnog zajma,

upozorujemo učtivo sve naše članove i ulagatelje, da blagoizvole nabaviti putem našeg zavoda ove državne obveznice, koje su proste od poreza. — Upisivanje je započelo već 5. ovog tek. mj. te svršava u ponedjeljak 3. prosinca 1917. Daljnje upute daje blagajna.